

ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Σάββατο 23 Μαΐου 2020

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

**Τέχνη σε lockdown¹: Το πρώτο ψηφιακό μουσείο
με έργα τέχνης για τον κορωνοϊό**

[1] Το πρώτο ψηφιακό μουσείο με έργα τέχνης εμπνευσμένα από την εποχή του κορωνοϊού είναι γεγονός! Μια πρωτοβουλία τριών Ισπανών διαφημιστών, της Irene Llorca, του José Guerrero και της Emma Calvo, το Covid Art Museum (CAM) είναι το πρώτο μουσείο τέχνης που γεννήθηκε τις ημέρες της καραντίνας. Μάλιστα, έχει ήδη πάνω από 50 χιλιάδες ακόλουθους στο Instagram, όπου και λειτουργεί το νέο αυτό μουσείο για τον κορωνοϊό.

[2] Το Μουσείο μετρά ήδη ένα μήνα λειτουργίας, καθώς έκανε την πρώτη του δημοσίευση στις 20 Μαρτίου. Από τότε έχει λάβει πάνω από 1000 έργα τέχνης, από καλλιτέχνες 50 διαφορετικών εθνικοτήτων. Έχουν επίσης ξεκινήσει το χάσταγκ #CovidArtMuseum, ώστε όποιος θέλει να μπορεί να ανεβάσει το έργο του και έτσι η συμμετοχή του να ληφθεί υπόψη. «Αυτό που ψάχνουμε είναι η ποιότητα, η πρωτοτυπία και ο αντίκτυπος ενός έργου. Πρέπει να συνδέεται με το γενικό κοινό και να προκαλεί κάποιο συναίσθημα. Πρέπει να έχει έκφραση» δήλωσαν οι δημιουργοί σε συνέντευξή τους.

[3] Όσον αφορά τα έργα τέχνης, δέχονται τα πάντα, από illustrations², οπτικοακουστικά κλιπ, πίνακες ζωγραφικής, φωτογραφίες, γλυπτά μέχρι και 3D έργα

¹ Lockdown: απαγόρευση κυκλοφορίας, εγκλεισμός στο σπίτι

² Illustrations: εικονογραφήσεις

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020

Β' ΦΑΣΗ

E_3.Νλ2Γ(ε)

τέχνης, κάτι που σίγουρα θα παρατηρήσετε κι εσείς με μια απλή ματιά στο πρωτότυπο feed του CAM στο Instagram. Το μοναδικό κοινό που έχουν τα έργα τέχνης αυτά είναι ότι δημιουργήθηκαν εν μέσω καραντίνας και εκφράζουν απόλυτα τον παλμό της εποχής.

[4] Τι συμβαίνει λοιπόν με την τέχνη όσο βρισκόμαστε σε καραντίνα; Σίγουρα, η τέχνη ήταν πάντα σημαντικό κομμάτι της ζωής των ανθρώπων, ιδιαίτερα στις δύσκολες στιγμές για την ανθρωπότητα. Δεν αποτελεί μόνο αντανάκλαση της εκάστοτε κοινωνικής πραγματικότητας, αλλά και έναν τρόπο να εκφράσουμε τα συναισθήματά μας, να επικοινωνήσουμε, να έρθουμε κοντά παρά την υποχρεωτική κοινωνική απομόνωση.

[5] «Συνειδητοποιήσαμε ότι πολλοί φίλοι άρχισαν να μοιράζονται έργα τους στα σόσιαλ μίντια. Εκμεταλλευόμενοι το γεγονός ότι βρισκόμαστε σε καραντίνα, δημιουργούσαν από ποιήματα μέχρι illustrations» δήλωσε μία από τις δημιουργούς. «Μετά καταλάβαμε ότι δεν ήταν μόνο ο κύκλος μας, αλλά και πολλοί άλλοι που δημιουργούσαν έργα τέχνης, εμπνευσμένοι από την πανδημία και τις κοινωνικές της προεκτάσεις. Σκεφτήκαμε, λοιπόν, ότι πρέπει να αρχίσουμε να συλλέγουμε αυτά τα έργα τέχνης, σε ένα ενιαίο περιβάλλον, ώστε να μην χαθούν. Μια εικονική μαρτυρία της τέχνης που αναδύθηκε αυτή την κρίσιμη ιστορική στιγμή.»

[6] Έτσι, οι δημιουργοί του CAM θέλησαν να καταγράψουν την τέχνη με έναν τρόπο που να μπορούν όλοι να την απολαύσουν. Ποιος καλύτερος τρόπος, λοιπόν, από το Instagram; Είναι ίσως το πιο εικονοκεντρικό μέσο κοινωνικής δικτύωσης, όμως για πρώτη φορά γίνεται χρήσιμο ως πλατφόρμα διαμοίρασμού τέχνης.

[7] «Η τέχνη και ο πολιτισμός είναι τομείς που επηρεάζονται σημαντικά σε εποχές οικονομικής κρίσης. Έτσι, σκεφτήκαμε αυτόν τον τρόπο, για να δώσουμε μια πλατφόρμα στην καλλιτεχνική κοινότητα» δήλωσαν οι δημιουργοί του CAM. Μάλιστα, φαίνεται πως οι προσπάθειες τους αποδίδουν καρπούς, μιας και πολλοί καλλιτέχνες έχουν ήδη πουλήσει έργα τους, χάρη στην προβολή που πήραν από το CAM. «Ήταν έκπληξη για εμάς, ότι λειτουργεί τόσο καλά, αλλά είμαστε πολύ χαρούμενοι γι' αυτό!» κατέληξε η Llorca.

(διασκευή κειμένου που δημοσιεύθηκε
στο Διαδίκτυο, 24-4-2020)

Κείμενο 2

Επιτρέψτε μου να σας πω γιατί μισώ τους κριτικούς. Όχι για τους συνηθισμένους λόγους: ότι είναι αποτυχημένοι δημιουργοί (συνήθως δεν είναι· μπορεί να είναι αποτυχημένοι κριτικοί, αλλά αυτό είναι μια άλλη κουβέντα)· ή ότι είναι από τη φύση τους φιλόλογοι, φθονεροί και κενόδοξοι (συνήθως δεν είναι· αν είναι να τους κατηγορήσουμε για κάτι, καλύτερα να τους κατηγορήσουμε για υπερβολική γενναιοδωρία, για υπερτίμηση των δευτεροκλασάτων με σκοπό να μοιάζει σπανιότερη η μεροληψία τους). Όχι, ο λόγος που μισώ τους κριτικούς – συνήθως, δηλαδή – είναι ότι γράφουν προτάσεις σαν αυτήν:

Ο Φλωμπέρ δεν πλάθει τους χαρακτήρες του, όπως έκανε ο Μπαλζάκ, με αντικειμενική, εξωτερική περιγραφή· μάλιστα, είναι τόσο απρόσεχτος με την εξωτερική τους εμφάνιση που σε μία περίπτωση δίνει στην Έμμα καστανά μάτια· σε μια άλλη κατάμαυρα· και σε μια άλλη γαλανά.

Αυτή η ακριβής και αποκαρδιωτική κατηγορία εκτοξεύτηκε από την εκλιπούσα δρα Ίνιντ Στάρκι, επίτιμη Λέκτορα της Γαλλικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης, που τυχαίνει επίσης να είναι η πλέον αναλυτική Αγγλίδα βιογράφος του Φλωμπέρ.[...]

Οφείλω να ομολογήσω ότι όλες τις φορές που διάβασα τη Μαντάμ Μποβαρύ δεν πρόσεξα ποτέ τα πολύχρωμα μάτια της ηρωίδας. Θα έπρεπε; Εσείς θα το προσέχατε; Μήπως ήμουν πολύ απασχολημένος παρατηρώντας πράγματα που διέφυγαν της δρ Στάρκι (αν και δεν μπορώ αυτή τη στιγμή να σκεφτώ ποια μπορεί να ήταν αυτά); Να το θέσω διαφορετικά: υπάρχει κάπου στον κόσμο ο τέλειος αναγνώστης, ο απόλυτος αναγνώστης; Ο τρόπος με τον οποίο η δρ Στάρκι διάβασε τη Μαντάμ Μποβαρύ περιέχει όλες τις αντιδράσεις που έχω εγώ όταν διαβάζω το βιβλίο, συν πολύ περισσότερες, σε βαθμό που να καθίσταται η δική μου ανάγνωση περιττή και άσκοπη; Ε, τι να πω, ελπίζω πως όχι. Η δική μου ανάγνωση μπορεί να είναι άσκοπη όσον αφορά την ιστορία της λογοτεχνικής κριτικής· αλλά δεν είναι άσκοπη όσον αφορά την απόλαυση. Δεν μπορώ να αποδείξω ότι οι ερασιτέχνες, μη ειδικοί αναγνώστες απολαμβάνουν περισσότερο τα βιβλία απ' ό,τι οι επαγγελματίες κριτικοί· μπορώ όμως να σας πω ένα πλεονέκτημα μας έναντί τους. Έχουμε την ικανότητα να ξεχνάμε. Η δρ Στάρκι και οι όμοιοί της έχουν την κατάρτα της μνήμης: τα βιβλία τα οποία διδάσκουν και σχολιάζουν δεν μπορούν ποτέ να σβήσουν από το μυαλό τους. Γίνονται κάτι σαν οικογένειά τους. Ίσως αυτός να είναι ο λόγος που κάποιοι κριτικοί υιοθετούν ένα αμιγώς συγκαταβατικό ύφος απέναντι στα αντικείμενα της μελέτης τους. Φέρονται λες και ο Φλωμπέρ ή ο Μίλτον ή ο Γουέρντσγουερθ είναι μια βαρετή θείσα που κάθεται στην κουνιστή πολυθρόνα της, μυρίζει κλεισούρα, ενδιαφέρεται μονάχα για το παρελθόν και δεν έχει τίποτα καινούριο να πει εδώ και χρόνια. [...]

Ενώ ο κοινός αλλά παθιασμένος αναγνώστης έχει το δικαίωμα να ξεχνά· μπορεί να φύγει, να κάνει απιστίες με άλλους συγγραφείς, να επιστρέψει και να μαγευτεί πάλι από την αρχή.

Julian Barnes «Ο παπαγάλος του Φλωμπέρ» εκδ. Μεταίχμιο

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ Α

«Τι συμβαίνει λοιπόν με την τέχνη όσο βρισκόμαστε σε καραντίνα;...κατέληξε η Llorca»: Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο των τεσσάρων (4) τελευταίων παραγράφων του Κειμένου 1. (80-90 λέξεις)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β

1^ο ερώτημα

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση συμφωνεί με το νόημα του κειμένου, ή τη λέξη **Λάθος**, αν δεν συμφωνεί. Σε κάθε περίπτωση να παραθέσετε το σχετικό χωρίο του **Κειμένου 1** που αιτιολογεί την απάντησή σας.

- α. Το πρώτο ψηφιακό μουσείο με έργα τέχνης περιλαμβάνει αποκλειστικά έργα Ισπανών καλλιτεχνών.
- β. Οι δημιουργοί του εγχειρήματος «CovidArtMuseum» πιστεύουν στην κοινωνική ανταπόκριση της τέχνης.
- γ. Η πρωτοβουλία αφορά έργα τέχνης που δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια του παγκόσμιου εγκλεισμού λόγω του κορωνοϊού.
- δ. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης δεν μπορούν να λειτουργήσουν ως φορείς της τέχνης.
- ε. Το πρώτο ψηφιακό μουσείο «CovidArtMuseum» δεν έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα.

Μονάδες 10

2^ο ερώτημα

Να σχολιάσετε τη λειτουργία που έχουν τα σημεία στίξης που αξιοποιούνται στις παρακάτω προτάσεις του Κειμένου 1:

- Θαυμαστικό: *Το πρώτο ψηφιακό μουσείο με έργα τέχνης εμπνευσμένα από την εποχή του κορωνοϊού είναι γεγονός!* (1^η παράγραφος)
- Εισαγωγικά: *«Αυτό που ψάχνουμε είναι η ποιότητα, η πρωτοτυπία και ο αντίκτυπος... να έχει έκφραση»* (2^η παράγραφος)
- Ερωτηματικό: *Τι συμβαίνει λοιπόν με την τέχνη όσο βρισκόμαστε σε καραντίνα;* (4^η παράγραφος)

Μονάδες 15

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020

Β' ΦΑΣΗ

E_3.Νλ2Γ(ε)**3^ο ερώτημα**

- α. Στην πρώτη παράγραφο Κειμένου 1, αφού εντοπίσετε τις δύο δευτερεύουσες αναφορικές προτάσεις (μονάδες 2), να τις διακρίνετε σε ονοματικές ή επιρρηματικές (μονάδες 4) και να τις χαρακτηρίσετε ως προσδιοριστικές ή παραθετικές, αιτιολογώντας κάθε φορά τον χαρακτηρισμό σας (μονάδες 4).

Μονάδες 10

- β. Τι επιδιώκει ο αρθρογράφος με τη χρήση β' πληθυντικού προσώπου στην τρίτη παράγραφο του κειμένου: «*κάτι που σίγουρα θα παρατηρήσετε κι εσείς με μια απλή ματιά*».

Μονάδες 5**ΘΕΜΑ Γ**

Ποιο είναι το θέμα που πραγματεύεται ο αφηγητής του Κειμένου 2; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας, κάνοντας παράλληλα αναφορά σε δύο (2) αφηγηματικούς τρόπους. Η απάντησή σας να έχει έκταση 150-200 λέξεων.

Μονάδες 15**ΘΕΜΑ Δ**

Διαβάζοντας το Κείμενο 1 και με αφορμή το κίνημα στήριξης των καλλιτεχνών που λαμβάνει χώρα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης το τελευταίο διάστημα, αποφασίζετε να γράψετε στο ιστολόγιό σας ένα άρθρο στο οποίο θα παρουσιάζετε τον κοινωνικό ρόλο που έχει η τέχνη στη ζωή μας, καταγράφοντας στη συνέχεια τα συναισθήματα που αυτή σας γεννά.

Το κείμενό σας να έχει έκταση 300-350 λέξεων.

Μονάδες 30